

Maatalous- ja kalastusneuvoston 26.5.2026 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 26.5.2026

Maatalous- ja kalastusneuvoston kokous pidettiin Brysselissä 26.5.2026. Keskustelunaiheina olivat erityisesti lannoitteiden saatavuus ja kohtuuhintaisuus EU:ssa, sekä kauppaan liittyvät maatalouskysymykset. Näiden lisäksi muissa asioissa käsiteltiin Suomen tukemat asiakohdat kestävän metsänhoidon kriteereistä ja indikaattoreista, maataloustuotteiden alkuperämerkinnöistä sekä merimetsojen aiheuttamista vahingoista. Suomea kokouksessa edusti maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Neuvosto keskusteli lannoitteiden saatavuudesta ja kohtuuhintaisuudesta EU:ssa. Komissio esitteli 19.5 julkistetun tiedonantonsa lannoite-toimintasuunnitelmasta, joka sisältää lyhyen aikavälin toimenpiteitä geopoliittisen tilanteen laukaiseman välittömän kriisin vaikutusten lieventämiseksi sekä pidemmän aikavälin rakenteellisia toimenpiteitä EU:n tuontiriippuvuuden vähentämiseksi lannoitteiden osalta. Jäsenvaltiot toivottivat pääosin komission toimintasuunnitelman tervetulleeksi. Joiltain osin jäsenvaltioilla oli toimien riittävydestä tosin myös huolia.

Komissio antoi kattavan katsauksen unionin kauppaneuvotteluihin ja erityiskysymyksiin kauppaan liittyvien maatalouskysymysten osalta. Neuvosto piti kauppaneuvotteluja tärkeinä ja toi keskustelussa esiin erityisesti tarpeen saada komissiolta päivitetty kumulatiivinen arvio kauppasopimusten vaikutuksista sekä tarpeen turvata eläin- ja kasvinterveys- sekä elintarviketurvallisuuskysymykset osana sopimuksia. Näiden lisäksi keskusteltiin myös mm. herkistä sektoreista ja niiden suojaamisesta.

Seuraava maatalous- ja kalastusneuvoston kokous pidetään Luxemburgissa 22.-23.6.2026.

1. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 9141/26 mukaisesti.

2. A-kohtien hyväksyminen

Ei-lainsäädännölliset A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 9493/26 mukaisesti ilman vastalauseita.

3. Lannoitteiden saatavuus ja kohtuuhintaisuus EU:ssa – viljelijöiden tukeminen ja häiriösietokykyisten elintarvikejärjestelmien edistäminen (8756/26)

Tiedonanto lannoitteita koskevasta toimintasuunnitelmasta: kumppanuus, jolla varmistetaan EU:ssa tuotettujen lannoitteiden saatavuus, kohtuuhintaisuus ja niihin liittyvä strateginen riippumattomuus – Komission tiedotusasia

Puheenjohtaja alusti todeten, että lannoitteiden saatavuus ja kohtuuhintaisuus ovat keskeisiä kysymyksiä Kyproksen pj-kaudella ja asiasta on keskusteltu aiemmissakin neuvostoissa. On varmistettava ruokaturva ja alennettava lannoitteiden korkeita hintoja. Pj on toimittanut keskustelun taustaksi asiakirjan 8756/26. Tarvitaan kokonaisvaltainen lähestymistapa ja jäsenvaltioilta odotetaan näkemyksiä, jotka tukisivat komissiota toimintasuunnitelman toimeenpanossa. Muihin asioihin kirjattu komission tiedotusasia koskien tiedonantoa lannoitteita koskevasta toimintasuunnitelmasta käsitellään tämän asiakohdan yhteydessä, sillä aiheet liittyvät kiinteästi toisiinsa.

Komissaari Hansen esitteli komission tiedonantoa lannoitteita koskevasta toimintasuunnitelmasta. Hinnat ovat nousseet viime vuosina voimakkaasti johtuen geopoliittisesta tilanteesta ja osittain myös vähentyneestä lannoitetuotannosta EU:sta. Hintojen nousua on tyypillään jopa 70 % verrattuna 2024 vuoden keskiarvoon, jolloin hinnat jo olivat pandemiakriisiä edeltänyttä aikaa merkittävästi korkeammalla tasolla. Lannoitteiden saatavuus ei ole vuoden 2022 kriisin jälkeen ollut kertaakaan näin heikkoa. Tilanteella on vaikutusta viljelijöiden tuotantopäätöksiin. Monet ovat jopa jättämässä kylvöjä tekemättä ainakin osittain tai ainakin alentavat käytettävien lannoitteiden määrää. Viljelijät saattavat myös valita toimenpiteitä, jotka eivät edistä ruoan tuotantoa. Tämä tarkoittaisi haastetta ruoan saatavuudelle ja hinnoille. 2026 satokauden suurimmat tarpeet on katettu, mutta satokauden 2027 tilanne huolestuttaa komissaaria. Tarvitaan rakenteellisia toimia, mutta myös lyhyen aikavälin toimia akuuttiin lannoitekriisiin. Rakenteellisin toimin yritetään kehittää EU:n lannoitetuotantoa, muuttaa EU:n tuotantoa vähähiilisemmäksi, ja näin vähentää EU:n lannoiteriippuvuutta. Tavoitellaan parempaa sisämarkkinoiden toimintaa ja lisää läpinäkyvyyttä ja ennakoitavuutta markkinoille. Komissio tavoittelee myös toimivampaa kiertotaloutta ja kiertolannoitteiden käyttöä. Likviditeettitukea lyhyellä aikavälillä tarjotaan myös viljelijöille maatalousvarauksen ja uuden tukitoimenpiteen kautta. Kriisivarauksessa on vähintään 200 miljoonaa EUR käytettävissä tänä vuonna ja KOM ehdottaa summan tuplaamista budjettivallankäyttäjille lisätalousarvion kautta. Lisäksi KOM tulee ehdottamaan kohdennettuja muutoksia CAP-asetuksiin, jotta voidaan tukea viljelijöitä kriisissä ja toimissa, joilla parannettaisiin lannoitteiden käytön tehokkuutta. Nitraattidirektiiviä tarkastellaan ja yritetään löytää seuraavaan satokauteen mennessä ratkaisuja esim. mädätteen käytön helpottamiseksi. Komissio saattaa harkita väliaikaisia voimakkaampiakin toimia, jos tilanne entisestään heikentyy. Kiertotalousratkaisuja kehitetään ja edistetään, esim. tarkasteltavan kiertolannoitesekeitevelvoitteen kautta. Biopohjaisten lannoitteiden käyttöä on edistettävä, esim. mädätteet, levät jne. ovat mahdollisia keinoja. Komissio arvioi lainsäädäntökehikkoa biopohjaisten lannoitteiden käytön edistämiseksi ja tarkastelee, miten saataisiin liiketoiminnan edellytykset kohdalleen. Tarkastellaan myös ETS- ja hiilirajamekanismin tulojen käyttöä EU:n lannoiteteollisuuden aseman parantamiseksi. Komissio on kiinnostunut kuulemaan jäsenvaltioiden näkemyksiä siitä, miten ETS-direktiivin uudelleentarkastelussa pitäisi huomioida viljelijöiden tilanne ja parantaa lannoitetuotannon edellytyksiä EU:ssa. Komissaarille on tärkeää pohtia ETS-kysymyksiä lannoitteiden saatavuuden näkökulmasta. Markkinoiden osalta lisätään läpinäkyvyyttä ja kehitetään markkinadatan saatavuutta. Lisäksi parannetaan koordinaatiota jäsenvaltioiden, komission ja sektorin toimijoiden kesken. Varmuusvarastointiakin tarkastellaan. Kyse on EU:n resilienssistä, strategisesta autonomiasta, globaalista ruokaturvasta ja kohtuuhintaisesta ruoasta EU:ssa. Komissaari toivoo neuvostolta yhteistyötä sen suhteen, että mainitsemansa aloitteet saadaan pantua nopeasti käytäntöön.

Jäsenvaltioiden keskustelussa toimintasuunnitelma toivotettiin pääosin tervetulleeksi ja toivottiin sen päättäväistä toimeenpanoa (mm. Suomi). Komissaarin ja puheenjohtajavaltion esittämä vaikea tilannekuva jaettiin laajasti: lannoitteiden nousseet hinnat ja saatavuus lisäävät vakavia paineita maataloussektorille ja EU on liian haavoittuvainen kriiseille riippuvuuksiensa vuoksi (ml. Suomi). Toimet ovat siis jäsenvaltioiden yhteisen käsityksen mukaan tarpeen. Vuoden 2022 tiedonannon toimet nähtiin edelleen relevantteina, vaikkakin pitkälti riittämättöminä nykyisessä haastavassa tilanteessa (ml. Suomi). Muutama jäsenvaltio oli kriittisempi katsoen, ettei komission 19.5 toimintasuunnitelma sisällä riittäviä ratkaisuja vaikeaan tilanteeseen.

Lyhyen aikavälin rahoituksellisten toimien merkitystä ja viljelijöiden likviditeetin varmistamista tulevan satokauden alla korostettiin erittäin laajasti (ml. Suomi). Tässä yhteydessä uutta väliaikaista valtiotukipuitetta pidettiin jäsenvaltioiden mukaan hyvänä, vaikkakin pari jäsenvaltiota myös nosti esiin huolen, että valtiontuen laajennettu käyttö on vaara sisämarkkinoille. Myös toimintasuunnitelmassa luvattu kohdennettu nykyisten YMP-asetusten muuttaminen nähtiin oikeasuuntaisena toimenä (ml. Suomi). YMP:tä koskevia muutosehdotuksia toivottiin komissiolta nopeasti. Suomi korosti mahdollisimman joustavaa tukiennakoiden maksumahdollisuutta ja mahdollisuuksien mukaan olemassa olevien toimenpiteiden hyödyntämistä maksuissa. Maatalousvarauksen käyttö nähtiin myös laajasti hyvänä. Kuitenkin paljon kysymyksiä heräsi maatalousvarauksen käytön yksityiskohdista: ketkä olisivat kohderyhmiä ja millä säännöillä rahoja jaettaisiin, koska varat ovat rajalliset. Toisaalta puolitusinaa jäsenvaltiota piti komissaarin ehdottamaa EU-budjetin käyttöä riittämättömänä volyymiltaan katsoen, etteivät kansalliset varat riitä tilanteen hoitamiseen. Toisaalta lyhyen aikavälin toimiin myös pari jäsenvaltiota myös suhtautui kriittisesti, kysellen budjettivaikutusten perään.

Korostettiin myös pidemmällä aikavälillä **vahvan YMP-rahoituksen merkitystä** haasteen ratkaisemiseksi. Tulevaisuuden YMP:n pitää jatkossakin tukea maatalouden ympäristö- ja ilmastotoimia, jotka vähentävät lannoitteiden käyttöä. Tieteeseen, innovaatioihin, teknologiaan, neuvontapalveluihin sekä uusimman tiedon siirtymisen merkitystä korostettiin laajasti (ml. Suomi). Muun muassa Suomi korosti myös YMP:n investointitukien merkitystä. Tulevalla kilpailukykyrahastolla ja Horisontti-välineellä on oltava innovaatioiden ja uusien lannoitteiden kehittämisessä keskeinen rooli parin jäsenvaltion näkemysten mukaan. **ETS-tuloja** pitäisi myös joidenkin mielestä voida käyttää tilanteen ratkaisemiseen.

Laaja joukko jäsenvaltioita (ml. Suomi) korosti **pyrkimystä vähentää tuontiriippuvuutta** kriittisten tuotantopanosten, erityisesti fossiilisten lannoitteiden osalta. Toivotettiin tervetulleeksi komission tiedonannon pitkän aikavälin rakenteelliset toimet tältä osin.

Ainakin kymmenkunta jäsenvaltiota korosti tarvetta vahvistaa EU:n **omaa lannoitetuotantoa ja sen kilpailukykyä ja vähähiilisyttä**. Vihreän ammoniakkin/vedyn tuotannon edistämistä EU:ssa korosti pari jäsenvaltiota (ml. Suomi). Jotkut näkivät keskeisenä vakaan toimintaympäristön takaamisen lannoitetuotannon kehittymiselle, ml. hiilirajamekanismin toimeenpano. Toisaalta jotkut jäsenvaltiot katsoivat, etteivät pitkän aikavälin toimet saa tulla viljelijöiden kustannuksilla. Hiilirajamekanismin toimeenpano kirvoittikin tästä näkökulmasta kritiikkiä jossain määrin noin puolentusinan jäsenvaltion suunnalta. Toisaalta yksi jäsenvaltio piti hiilirajamekanismin muita sektoreita alhaisemman 1 % oletusarvon tasoa riittävänä toimenä viljelijöiden kannalta.

Osana ratkaisua korostettiin eri jäsenvaltioiden taholta myös keinoja **lannoitteiden käytön vähentämiseksi**, kuten hiiliviljely, maan kasvukunnon parantaminen ja täsmäviljelyn edistäminen.

Kierrätyslannoitteiden ja biopohjaisten lannoitteiden käyttöä korosti valtaosa jäsenvaltioista (ml. Suomi). Mädätteen mainitsi vajaa kymmenen jäsenvaltiota. Biokaasun roolia korosti muutama jäsenvaltio. Tässä yhteydessä korostettiin tarvetta tarkastella ja tarvittaessa poistaa lainsäädännön esteitä (mm. Suomi). Muun muassa nitraattidirektiivin uudelleentarkastelun tarve mainittiin keskustelussa. RENURE-poikkeus mainittiin joidenkin toimesta erikseen. Jätedirektiivin muuttaminen nähtiin tässä yhteydessä tarpeelliseksi myös. Pitää käyttää paremmin hyödyksi nykyään jätteeksi luokiteltavia aineksia jalostamalla näitä lannoitteiksi. Mm. Suomi piti hyvänä komission tavoitetta lannan ravinteiden kierrätyksen tehostamisesta mm. lannan siirtämisessä ylijäämäalueilta toisaalle. Jotkut jäsenvaltiot muistuttivat, että on tarpeen muistaa ympäristöllinen kestävyys.

Tariffien väliaikainen alentaminen on tervetullut ratkaisu muutaman jäsenvaltion mielestä. Puolenkymmenen vahvuinen joukko jäsenvaltioita korosti kuitenkin, että Venäjän ja Valko-Venäjän tuontia koskevat rajoitukset on säilytettävä. Pieni osa joukosta oli myös valmis kiristämään näitä rajoituksia.

Sisämarkkinat ovat keskeinen osa ratkaisua ja ne on pidettävä yhtenäisenä. Jotkut jäsenvaltiot, kuten AT, katsoivat, että sisämarkkinoiden kehittämisen osalta olisi pitänyt tiedonannossa mennä pidemmällekin, esim. biopohjaisten lannoitteiden tai mineraalilannoitteiden sääntelyn harmonisointia olisi voitu edistää voimakkaammin. Sääntelyn on oltava avointa uusille, innovatiivisille

lannoitetuotteille yhden jäsenvaltion mielestä. Avoimen, läpinäkyvän markkinadatan kehittämistä ja lannoiteobservatorion merkitystä sisämarkkinoilla korosti merkittävä joukko jäsenvaltiota (ml. Suomi).

Varmuusvarastoinnin kuulumista kansalliseen toimivaltaan korosti yksi jäsenvaltio.

Yksi jäsenvaltio kehotti jatkossa tekemään ehdotuksista **paremmat vaikutusarvioinnit**.

Komissaari Hansen totesi ottavansa jäsenvaltioiden kommentit huomioon toimintasuunnitelman toimeenpanossa. Hyvin kohdennettua tukea eniten hankalasta tilanteesta kärsiville tuottajille tarvitaan. Volyymi on 200m EUR varmasti ja se voidaan, valtiovarainministereistä riippuen, jopa tuplata lisätalousarvion kautta. Lisäksi YMP:n kautta voidaan mobilisoida käyttämättömiä varoja, joista osa saattaisi olla myös sitoumusten vapautumisen uhan alla. Monille muille toimille komissaari huomioi annetun tuen. ETS:n osalta huomioidaan viljelijöiden tarpeet yhdessä vähähiilisyystavoitteiden kanssa. Joudutaan tekemään punnintaa eri tavoitteiden välillä ja tähän tarvitaan tiivistä keskusteluyhteyttä sektorin toimijoiden ja EU:n lainsäätäjien välillä.

Puheenjohtaja veti yhteen keskustelun. Asia nähtiin keskeisenä ja toimenpiteiden tarve kiireellisenä. Jäsenvaltiot ovat toivottaneet komission 19.5 toimintasuunnitelman tervetulleeksi, ml. sen lyhyen ja pidemmän aikavälin toimet. Komission tiedonanto vuodelta 2022 on edelleen ajankohtainen, mutta tarvitaan tiettyjen toimien osalta ripeämpää toimeenpanoa. Lisäksi tarvitaan viljelijöille konkreettista tukea YMP:n välineiden, ml. maatalousvarauksen kautta. Kilpailukykyrahastolla myös on oma roolinsa. Hiilirajamekanismin suhteen on esitetty huolia. On vahvistettava EU:n maataloussektorin kilpailukykyä ja resilienssiä. On otettu tiedoksi komission esittely lannoitetoimintasuunnitelmasta.

4. Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset (9396/26)

Puheenjohtaja esitteli tausta-asiakirjan pääsääntöisen sisällön ja totesi maailman ruokaturvan olevan riippuvainen EU:n globaalista viennistä. Toukokuun alusta voimaan tullut Mercosur -sopimuksen väliaikainen soveltaminen tuo välittömiä markkinavaikutuksia, joita tulee pyrkiä lievittämään. Kanadan kanssa solmittua CETA-sopimusta on sovellettu 10 vuotta, ja kokemus on osoittanut, etteivät pahimmat ennakkopelot ole toteutuneet. Kunnianhimoiset vapaakauppasopimukset ovat oikea tie eteenpäin. Puheenjohtaja pyysi komissiota esittelemään viimeaikaiset kehityskulut ja toivoi jäsenvaltioilta poliittista ohjausta.

Komissaari Hansen antoi yksityiskohtaisen katsauksen EU:n kauppasopimusten ja niitä koskevien neuvotteluiden tilanteisiin. Markkinatilanne on haastava, mutta vienti on ollut monipuolista ja vahvaa. Lähi-idän tilanne vaikuttaa keskeisesti markkinoiden ja toimitusketjujen toimintaan, mikä tekee ennakkoinnista vaikeaa. Keskustelut Kanadan, Australian, Yhdysvaltojen, Iso-Britannian, Yhdistyneiden arabiemiirikuntien, Meksikon, Intian, Thaimaan, Malesian ja Filippiinien kanssa ovat jatkuneet eri vaiheissa ja jatkuvat kevään ja kesän 2026 mittaen. Pöydällä olevat aiheet vaihtelevat, mutta keskeisinä voidaan pitää suojattuja alkuperämerkintöjä, elintarviketurvallisuus- sekä eläin- ja kasvinterveyskysymyksiä sekä yksityiskohtaisia tullitasoja.

Joukko jäsenvaltioita ml. Suomi piti kattavia ja kunnianhimoisia kauppasopimuspyrkimyksiä hyvänä ja kannustivat komissiota edistämään ja saattamaan neuvottelut loppuun. Samalla toiset jäsenvaltiot nostivat esiin uusien sopimusten myötä käynnissä olevat suuret muutokset ja niiden vaikutukset EU:n tuotannon herkille sektoreille. Komission tulisi pyrkiä hillitsemään shokkivaikutuksia mahdollisimman tehokkaasti. Noin puolet jäsenvaltiosta ml. Suomi pitivät tärkeänä, että komissio päivittää kumulatiivista arviotaan olemassa olevien kauppasopimusten ja uusien myönnytysten yhteisvaikutuksista suppeampien, tapauskohtaisten vaikutusarvioiden sijaan.

Yleisesti korostettiin sopimusten tuomaa vakautta ja pidettiin neuvottelukumppaneiden luotettavuutta tärkeänä. Sopimuksista huolimatta tämä ei ole aina toteutunut esimerkiksi hallinnon tempoilevan politiikan tai unioniin tuotavien elintarvikkeiden turvallisuuden ja ehtojen mukaisuuden osalta. Neuvotte- luissa tulee huomioida tasainen pelikenttä sen osalta, ettei EU:n tuotannolta vaadittavat korkeammat

standardit muodosta kilpailuhaittaa samalla, kun markkinoille päästetään huomattavasti alemman vaatimustason tuotteita. Suuri joukko jäsenvaltioita korosti ympäristö- ja terveysstandardien, ml. kasvinterveys- ja eläintauti standardien sekä elintarviketurvallisuuden, merkitystä kauppasopimuksissa.

Osa jäsenvaltioista ml. Suomi korostivat Ukrainan tukemisen tärkeyttä ja esittivät Venäjään ja Valko-Venäjään kohdistuvien kauppajaroitteiden ylläpitämistä ja kiristämistä. Muutama jäsenvaltio pyysi komissiota ottamaan huomioon analyyseissään myös syvemmän Ukraina-yhteistyön markkinavaikutukset paikallisesti ympäröivillä alueilla. Puheenvuoroissa nostettiin myös joidenkin jäsenvaltioiden toimesta esiin suojatut alkuperämerkinnät, WTO-yhteistyön tärkeys sekä viljelijän määritelmän merkitys.

Komissaari Hansen painotti komission vastauspuheenvuorossa EU:n suojelevan ennustettavuutta ja vakautta sekä tuovan neuvotteluilla konkreettisia tuloksia. EU:n maatalousvienti on monipuolinen ja resilientti, mutta väistämättä myös herkkä suurille geopoliittisille muutoksille. Komission edellinen kattavampi arvio kauppasopimusten vaikutuksista on annettu Kanadan ja Japanin sopimusten jälkeen vuonna 2024, ja siitä kävi ilmi solmittujen kauppasopimusten huomattavat taloudelliset hyödyt ja esitettiin myös arvioita tulevien sopimusten vaikutuksista. Komissio kiinnittää kuitenkin erityistä huomiota eläin- ja kasvinterveys- ja elintarviketurvallisuuskysymyksiin sekä herkkiin sektoreihin osuviin vaikutuksiin ja niiden lieventämiseen. Tavoitteena on entistä sietokykyisempi, kilpailukykyisempi ja vientikykyisempi ruokajärjestelmä.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla kansainvälisen tilanteen olevan epävakaa. On tarpeen varmistaa, että politiikalla vastataan sekä kuluttajien turvallisuuteen ja unionin vaatimustasoon että tuottajien kilpailukykyyn liittyviin kysymyksiin. Neuvosto jatkaa tilanteen seuraamista ja keskustelee aiheesta säännöllisesti. Puheenjohtaja totesi neuvoston ottaneen komission esittelyn sekä siitä käydyn keskustelun tiedoksi.

5. Muut asiat

- a. **Tiedonanto lannoitteita koskevasta toimintasuunnitelmasta: kumppanuus, jolla varmistetaan EU:ssa tuotettujen lannoitteiden saatavuus, kohtuuhintaisuus ja niihin liittyvä strateginen riippumattomuus (9437/26 + ADD 1) – Komission tiedotusasia**

Komission tiedotusasia käsiteltiin asiakohdan 3 (Lannoitteiden saatavuus ja kohtuuhintaisuus EU:ssa) yhteydessä.

- b. **Yhteisen maatalouspolitiikan alan johtajien kokous (Kypros, 28.–30. huhtikuuta 2026) (9310/26) – Puheenjohtajavaltion tiedotusasia**

Puheenjohtajavaltio tiedotti yhteisen maatalouspolitiikan alan johtajien kokouksesta Kyproksella 28. – 30.4.2026.

Puheenjohtajavaltio kertoi kokouksen sujuneen hyvin ja olleen erittäin rakentava jäsenvaltioiden ja komission edustajien kanssa. Keskustelu keskittyi nykyisen yhteisen maatalouspolitiikan strategiaan suunnitelmiin, yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuuteen vuoden 2027 jälkeen ja maatalouden rahoitukseen 2030-luvulla. Kolmea aihetta käsiteltiin kolmessa erillisessä temaattisessa työryhmässä, missä edustajat jakoivat mielipiteitä ja kokemuksia aiheiden parista. Komission maatalouspääosaston pääjohtaja oli myös paikalla esittelemässä nykyisiä ja vuoden 2027 jälkeisen politiikan painopisteitä, painottaen tulosperusteisuutta, riskienhallintaa, investointeja ja hallinnollista helpotusta. Euroopan investointipankin Kyproksen edustaja oli myös paikalla. Hän tuki pääjohtajan viestiä eurooppalaiselle maataloudelle liittyen investointien tärkeyteen ja viljelijöiden tukemiseen kilpailun, kestävyuden ja häiriönsietokyvyn vahvistamisessa.

Puheenjohtajavaltio kiitti osallistuneita edustajia. Yksi jäsenvaltio kiitti puheenjohtajavaltion työtä kokouksen eteen. Muita puheenvuoroja ei käytetty.

Komissaari Hansen kiitti puheenjohtajavaltiota erinomaisesti järjestetystä kokouksesta geopoliittisesti vaikeina aikoina. Hän painotti jäsenvaltioiden ja komission edustajien tärkeää suhdetta viitaten aiempaan rakentavaan yhteistyöhön.

Puheenjohtajavaltio totesi neuvoston ottaneen asiakohdan tiedoksi.

c. Äärimmäisestä kuivuudesta aiheutunut ennennäkemätön tilanne Slovakian maataloudessa (9301/26) – Slovakian tiedotusasia

Slovakia esitteli tiedotusasian, joka koski Slovakian kokemaa äärimmäistä tilannetta kuivuuden vaikutuksesta maatalouteen. Sateen puute ja kuivuus on vaikuttanut laajasti Slovakiassa, missä 60 % valtion alueesta on saavuttanut vakavan tai erittäin vakavan kuivuuden tason. Kärsviin maa-alueisiin kuuluu erittäin tuottavia maatalousalueita, joissa on saavutettu kriittisen tason kuivuuslukemia. Mennyt huhtikuu oli Slovakiassa kuivin yli 145 vuoteen.

Kuivuus on jo johtanut supistuneeseen tuotantoon vilja- ja öljysiemenalalla, missä tuotannon odotetaan laskevan 30 % tänä vuonna. Perunoiden suhteen tuotannon odotetaan laskevan 50 %. Merkittäviä vaikutuksia odotetaan myös esimerkiksi sokerijuurikkaan ja viinin satoihin. Kuivuus vaikuttaa myös eläintuotantoon kallistuvien rehujen muodossa. Tarjolla olevan rehun niukkuus on lisääntynyt samalla, kun laidunmaiden laatu on heikentynyt. Tilannetta pahentaa korkeat lämpötilat, kovien tuulten aiheuttama suurempi veden haihtumismäärä, vähäiset talven kosteusvarannot ja kastelumahdollisuuksien puute. Lisäksi geopoliittisten jännitteiden luomat hankaluudet energian ja polttoaineiden saatavuudessa vaikeuttavat tilannetta jo entisestään.

Slovakia painotti, että asiaan tarvitaan yhtenäistä lähestymistä pyytämällä Euroopan komissiota varautumaan joustavasti tilanteen mahdolliseen kehittymiseen sekä hyödyntämään maatalousvarantoa auttaakseen äärimmäisestä kuivuudesta kärsiviä tuottajia. Toimet viljelijöiden tukemiseksi lieventäisivät ilmastokriisien taloudellisia vaikutuksia maataloustuotantoon ja elintarviketurvaan.

Slovakian lisäksi useat muut valtuuskunnat (12) pitivät aiheesta puheenvuoron, joissa kiiteltiin Slovakian aloitetta. Puheenvuoroissa tuotiin esille aiheen ajankohtaisuus ja paheneva tilanne eri jäsenvaltioissa. Asiakohdassa ei ole kyse vain yhden jäsenvaltion yksittäistapauksesta, vaan ongelma koskee isoa joukkoa maita ja laajaa kirjoa sektoreita näiden sisällä. Tämän vuoksi tarvittaisiin laajempi eurooppalainen strategia kuivuuden ja muiden sään ääri-ilmiöiden vaikutuksiin, mitkä olisivat osa suurempaa maatalouspolitiikan rahoituskehystä. Vesienhallinta ja vesistressi nostettiin myös olennaisena painopisteenä, jonka turvaaminen on tärkeää.

Suomi totesi puheenvuorossaan Slovakian tilanteen olevan huolestuttava. Suomi on myös kohdannut samoja ongelmia kuin Slovakia liittyen alkukevään vähäisiin sateisiin.

Komissaari Hansen kiitti Slovakiaa asian esityslistalle nostamisesta. Hän jakoi huolen vähäisestä sateesta painottaen jokaisen seuraavan sateettoman viikon olevan uhka toteutuvalla sadolle. Lisäksi komissaari muistutti jäsenvaltioiden mahdollisuuksista hyödyntää CAP:n interventioita sekä korvata kriisin aiheuttamia vahinkoja valtiontukisääntöjen puitteissa. Maatalousvarauksen osalta ylimääräistä joustoa ei ole, mikä kävi aiemmista asiakohdista ilmi. Varauksen osalta avunpyyntöjä on tullut enemmän kuin tukea pystytään antamaan. Tukipyynnöt käsitellään tulevaisuudessa kahdesti vuodessa.

Puheenjohtajavaltio totesi lopuksi neuvoston ottaneen tiedoksi Slovakian aloitteen ja kuulleensa jäsenvaltioiden ja komission puheenvuorot.

d. EU:n maatalous valtavan paineen kohteena – EU:n on toimittava (9389/26) – Italian, Itävallan ja Ranskan tiedotusasia Bulgarian, Kroatian, Suomen, Kreikan, Puolan, Portugalin, Romanian, Slovenian ja Espanjan tukemana

Itävallan valtuuskunta esitteli asiakohdan tausta-asiakirjan mukaisesti mm. muistuttamalla, että vuonna 2020 komissio ehdotti Pelloilta pöytään -strategian puitteissa pakollisen alkuperämerkinnän laajentamista uusiin tuotteisiin. Tiedonannossaan helmikuussa 2025, komissio sitoutui "ehdottamaan alkuperämaamerkinän laajentamista alakohtaisten erityispiirteiden ja sisämarkkinoiden sääntöjen mukaisesti". Euroopan tilintarkastustuomioistuimen 25.11.2024 antamassa kuluttajainformaatiota koskevassa raportissa todettiin, että vaikka elintarvikkeiden merkinnät voivat auttaa kuluttajia ostopäätöksen tekemisessä, EU:n lainsäädäntökehelyssä on vielä puutteita. Kaikkia Pelloilta pöytään -strategiassa suunnitelluista päivityksistä ei ole saatettu päätökseen.

EU:n lainsäädäntöön sisältyy jo useiden alakohtaisten säännösten kautta velvollisuus merkitä tiettyjen elintarvikkeiden alkuperä. Itävalta, Ranska ja Italia pyrkivät maaryhmän tukemana nostamaan esiin pakollisten alkuperämerkintöjen laajentamista EU:ssa. Komission halutaan jatkavan keskeneräistä työtä alkuperämerkintäsääntöjen harmonisoimiseksi. Ranska esitti vastaavanlaisen AOB:n viimeksi tammikuussa.

Useat valtuuskunnat (AT lisäksi 15) pitivät aiheesta puheenvuoronsa, joissa kiitettiin tärkeän asian nostamisesta keskusteluun. Useimmissa puheenvuoroissa jaettiin asiakohdan huolet EU:n maatalouden haasteista ja varsinkin kilpailuasetelmasta kolmansien maiden tuotannon kanssa. Harmonisoitujen ja pakollisten alkuperämerkintöjen laajentaminen nähtiin puheenvuoroissa tärkeänä keinona lisätä kuluttajien mahdollisuuksia tehdä tietoon perustuvia valintoja. Puheenvuoroissa nostettiin kuitenkin esiin se, ettei merkinnöistä saa aiheutua lisää hallinnollista taakkaa varsinkaan pienille toimijoille. Lisäksi merkintöjen laajentaminen nähtiin joissakin puheenvuoroissa haasteellisena sisämarkkinoiden ja jalostavan elintarviketeollisuuden näkökulmasta. Muutamassa puheenvuorossa todettiin, ettei pakollisia merkintöjä ole perusteltua laajentaa. Toimenpiteestä tarvitaan tarkka vaikuttavuuden arvio ja pitäisi päinvastoin yksinkertaistaa tilannetta, eikä lisätä hallinnollista taakkaa. Yksi näissä puheenvuoroissa esitetty keino olisi edetä vapaaehtoisien merkintöjen kautta.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin Itävaltaa asiakohdasta koskien elintarvikkeiden alkuperämerkintöjä. Kuluttajat ovat erittäin kiinnostuneita ruoan alkuperästä ja tuotantotavoista - siitä, minkälaisen reitin ruoka on kulkenut kuluttajan lautaselle. Suomi tukee elintarvikkeiden alkuperämerkintöjen kehittämistä ja selkeyttämistä. Suomi pitää erittäin tärkeänä, että alkuperämerkintöjä koskevia yhteisiä sääntöjä kehitetään EU-lainsäädännön tasolla. Alkuperämerkintöjä koskevien vaatimusten on oltava sellaisia, että kuluttajien riittävä tiedonsaanti varmistetaan. Samaan aikaan vaatimusten on oltava toimijoiden ja erityisesti pk-toimijoiden toteutettavissa ilman kohtuutonta hallinnollista taakkaa. Alkuperämerkintöjä koskevien vaatimusten on myös oltava viranomaisten valvottavissa. Kuluttajan on voitava luottaa siihen, että elintarvikkeista annettavat tiedot ovat totuudenmukaisia.

Vastauspuheenvuorossaan komission edustaja **komissaari Hansen** kertoi komission etenevän sektorikohtaisen tarkastelun ja sisämarkkinoiden toimivuuden lähtökohdista. Uudet elintarvikkeiden markkinointistandardit mahdollistavat merkintöjen laajentamisen, jos kuluttajat sitä haluavat ja tarvitsevat ja jos toimet ovat perusteltuja ja oikeasuhtaisia. Merkinnät toisaalta parantavat jäljitettävyyttä ja kuluttajien tiedonsaantia, mutta niiden on oltava käytännönläheisiä, eikä niistä saa aiheuta lisää hallinnollista taakkaa eikä haitata sisämarkkinoita.

Lopuksi **puheenjohtaja** totesi neuvoston ottaneen tiedoksi esitetyn asiakohdan ja siitä käydyn keskustelun.

e. Soijan luokittelu ILUC-menetelmän mukaisesti: EU:n politiikkojen johdonmukaisuuden varmistaminen ja EU:n sisäisen valkuaistuotannon turvaaminen (9325/26) – Itävallan tiedotusasia

Itävalta esitteli kolmen muun jäsenvaltion tukemana tiedotusasian, jossa painotettiin ILUC-menetelmän (epäsuoran maankäytön muutoksen vaikutusten luokittelu, indirect land use change) negatiivisia vaikutuksia EU:n valkuaistuotannon turvaamiseen. Varovainen lähestyminen ILUC-vaikutusten arvioinnissa on suotavaa, mutta nykyinen luokittelu luo huolia suhteellisuuden, tieteellisen luotettavuuden sekä EU:n laajempien politiikkatavoitteiden johdonmukaisuuden kannalta. Erityisen ongelmallisena

pidettiin soijan luokittelua globaalisti samalla tavalla riippumatta tuotantoalueesta. Saatavilla ei ole todisteita, että EU:ssa uusiutuvan energiapolitiikan puitteissa tuotettu soija vaikuttaisi epäsuoraan maankäytön muutokseen samalla tavalla, kuin kolmansien maiden soijantuotanto. Samaan aikaan EU:n sisäinen maataloustuotanto kuuluu kireämmän sääntelyn piiriin, mikä ei ole yhdenvertainen muiden kolmansien maiden tuotannon kanssa. ILUC-menetelmäluokittelu täten rankaisee EU:n ruoantuotantoa.

Aloituksessa painotettiin soijan strategista tärkeyttä. Kyseinen palkokasvi on EU:n maataloudelle tärkeä, koska se parantaa ruoka- ja rehurvaa, edistää ilmastotavoitteita sekä parantaa hajautettua ja kriisinsietävää maataloutta. EU:n sisäisen proteiinikasvit tuotannon kasvattaminen parantaa ruoan omavaraisuutta ja on yhdenmukainen EU:n proteiinistrategian kanssa. Geopoliittisten jännitteiden luoman epävarmuuden aikoina soijan ILUC-luokittelu haastaa EU:n ruokaturvaa. Soijanpuristuksen sivutuotteena syntyvästä öljystä 80 % myydään uusiutuvan energian markkinoilla, mikä ei kyseisen ehdotuksen valossa enää olisi mahdollista.

Itävalta katsoo, että komission delegoidulla asetuksella ehdottama luokitus on ristiriidassa muiden EU-politiikkatavoitteiden kanssa, kuten proteiinin omavaraisuuden ja fossiilisten polttoaineiden vähentämisen suhteen. Nykyinen lähestyminen vaarantaa EU:n maatalous- ja energiapolitiittisia tavoitteita.

Aloitteesta piti puheenvuoron Itävallan valtuuskunnan lisäksi myös usea muu valtuuskunta (8). Puheenvuoroissa painotettiin soijan viljelyn tärkeyttä EU:ssa geopoliittisten jännitteiden aikana ja EU:n soijantuotannon kestävyyttä verrattuna unionin ulkopuoliseen tilanteeseen. Lisäksi keskusteluissa nousi esiin ILUC-menetelmäluokittelun tärkeys kestäväen ruoantuotannon suhteen, mutta luokittelun on otettava huomioon EU:n maatalous ja siihen liittyvä hankala hallinnollinen taakka.

Komissaari Hansen kiitti Itävaltaa aloitteesta. Komissio on tiedostanut ILUC-menetelmän ongelmat ja on työstänyt näitä jo muutaman vuoden jäsenvaltioiden kanssa. Asiaa on käsitelty niin yhteisen maatalouspolitiikan kuin yhteisen markkinajärjestelmäasetuksen puitteissa, minkä lisäksi komissio työstää uutta proteiinisunnitelmaa vahvistukseksi EU:n proteiinituotantoon liittyvää politiikkaa. Komissio painotti vastauksessaan ILUC-menetelmän olevan tarpeellinen, mutta itse raaka-aineen alkuperästä riippumaton menetelmä. Komissaari ei pitänyt uuden tutkimusaineiston ja WTO:n oikeusperiaatteiden valossa perusteltuna erotella menetelmän alla EU- ja ei-EU-tuotantoa. Soijan päävaikutus tulee rehun tuotannon kautta, mutta uusiutuvan energian kysyntä EU:ssa vaikuttaa myös. Hän lopetti puheenvuoronsa mainiten, että pitää soijan tuotantoa tärkeänä EU:n tuottajille ja komissio on ottanut huolet huomioon soijan luokittelun suhteen.

Puheenjohtajavaltio kiitti komissaaria ja jäsenvaltiota puheenvuoroista sekä totesi neuvoston ottaneen tiedoksi Itävallan tiedonannon.

f. Liettuan maitoalan vaikean tilanteen jatkuminen (9300/26) – Liettuan tiedotusasia

Liettuan edustaja esitteli tiedotusasian, joka koski maidon ostohintojen laskun vaikutusta maitotilojen taloudellisiin vaikeuksiin. Taustamuistion mukaan raakamaidon keskimääräinen hinta EU:ssa laski 19 % vuosien 2025 ja 2026 maaliskuun välillä. Liettuassa maidon hinnat ovat laskeneet vuoden aikana yli 30 %, ja tilanne on edustajan mukaan alati heikkenemässä. Liettua sanoi, että yhdistettynä tuotantokustannusten nousuun tämä aiheuttaa vientiongelmia erityisesti juustotuotteita ajatellen. Liettua on siksi vaatinut komissiota ottamaan käyttöön juustojen yksityisen varastoinnin tuen ja ottamaan käyttöön tukea maatalousvarauksesta maitotilojen tukemiseksi.

Suuri joukko jäsenvaltioita näki maitosektorin ongelmat samalla tavoin kuin Liettua ja kehottivat komissiota seuraamaan tarkasti maidon markkinatilannetta. Puheenvuoroista kävi kuitenkin ilmi, että maidon markkinatilanne eroaa jäsenvaltioiden välillä selvästi. Maidon hinnan lasku on paikoitain pakottanut maidontuottajat lisäämään tuotantoa kulujen kattamiseksi, mikä on laskenut hintoja entisestään. Osa maista puolestaan ilmaisi, että markkinat olisivat normalisoitumassa ja heidän maidontuotantonsa lähentyessä luonnollista kohokohtaansa.

Puheenvuoroissa nousivat erityisesti esiin kasvaneet kuljetus- ja energiakustannukset maidon hinnanlaskun taustavaikuttimina. Hintojen nousukaan ei nopeasti pysty kompensoimaan jatkuvasti kohonneita tuotantokustannuksia. Muutamat jäsenmaat toivat tiedoksi myös toimitushäiriöitä ja markkinoiden yleistä epävarmuutta geopolittisesta tilanteestakin johtuen.

Useat jäsenmaat tukivat suorien maidontuottajille kohdennettavien kriisitukien käyttöönottoa maatalousvarauksesta viipymättä. Joukko jäsenmaita ehdottivat komissiolle myös juuston yksityisen varastoinnin tuen avaamista sekä mahdollisesti vapaaehtoista tuotannon väliaikaisen vähentämisen toimenpidettä. Muutamat maitomarkkinoiden rauhoittumisen kokeneet jäsenvaltiot taas totesivat suoraan, ettei akuuteille markkinainterventioille ole heidän näkökulmastaan tarvetta.

Komissaari Hansen kertoi, että komissio seuraa maidon markkinatilannetta hyvin tarkasti. Hintakehitys tähän asti on ollut ajoittain voimakasta, mutta ei epätavallista. Hansen korosti sitä, että maidon hinta yleensä elpyy kausikohtaisesti, ja nyt hinta vaikuttaa jo saavuttaneen pohjansa. Komission mukaan maitojauheen ja kevytmaitojauheen hinnannousu on vakauttanut markkinatilannetta. Lisäksi meijereiltä on saatu positiivisia merkkejä tuotannon tasapainottumisesta huhti- ja toukokuussa. Komissaari toi myös tiedoksi, että maidon ja maitotuotteiden vienti EU:sta kolmansiin maihin kasvoi erityisesti viime vuoden lopulla. Komissio vakuutti, että se tarjoaa tarvittavaa apua viljelijöille silloin, jos tilanne markkinoilla vaikuttaa sitä edellyttävän.

Puheenjohtajavaltio totesi lopuksi, että neuvosto ottaa tiedonannon tiedoksi.

g. Pyyntö ottaa käyttöön poikkeus N+2-säännöstä vuosiksi 2023–2027 vahvistetun maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan YMP:n strategiasuunnitelman puitteissa (9236/26) – Bulgarian tiedotusasia

Bulgarian edustaja esitteli asiakirjan sisällön ja pyysi komissiolta poikkeusta YMP:n N+2 -säännöstä toimeenpanovuosiksi 2026 ja 2027. Bulgarian mukaan poikkeus mahdollistaisi väliaikaisen siirtymisen N+3 -sääntöön, mikä vähentäisi riskiä sidottujen varojen palautumisesta toimeenpanosta johtuvien syiden takia. Aikana, jolloin maataloihin kohdistuu huomattavia paineita niin markkinahintojen, heikon kannattavuuden, investointien vähyden, kustannusten nousun kuin geopolittisten epävarmuuksien vuoksi, tällainen riski olisi syytä välttää. Perustelujen mukaan YMP:n N+2 -sääntö ei myöskään ole linjassa Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston tai koheesiorahaston N+3 -säännön kanssa. Bulgaria tiedosti muutoksen edellyttävän merkittäviä hallinnollisia muutoksia lyhyessä ajassa, mutta piti mahdollisen poikkeuksen tuomia hyötyjä työmäärän arvoisena.

Jäsenvaltioista puheenvuoroja käyttivät kahdeksan jäsenvaltiota. Asiakirjassa esitelty ehdotus sai puheenvuoron käyttäneiltä kannatusta. Jäsenvaltiot pääsääntöisesti pitivät poikkeuksen tuomaa joustoa erittäin tärkeänä käsillä olevassa tilanteessa ja jotkut kokivat N+2 -säännön vaikuttaneen haitallisesti YMP:n strategiasuunnitelmien valmisteluun ja kauden alkuvaiheeseen. Itävalta korosti aiheen olevan MFF-liitännäinen, ja sitä kautta aiheita tulisi käsitellä Eurooppa-neuvostossa. Erityisiä ehdotusta vastustavia puheenvuoroja ei käytetty.

Komissaari Hansen totesi sujuvan toimeenpanon ja asetusten vaatimien aikamääreiden sisällä pysymisen olevan kansallisten viranomaisten käsissä. N+3 -ehdotus ei ole uusi keskustelunavaus, ja joitain joustoja poikkeustilanteita varten on säännösten mukaan mahdollista hyödyntää jo nyt. Nämä säännökset koskevat erityisesti force majeure -tilanteita. Tilojen likviditeettiongelmien osalta ehdotuksia ja uusia avauksia on pöydällä jo lannoitetoimintasuunnitelman myötä. Jäsenvaltioilla on mahdollista ohjata sidottuina olleita, mutta palautuneita varoja viljelijöille myös näiden toimenpiteiden kautta.

Puheenjohtaja totesi neuvoston ottaneen keskustelun tiedoksi.

h. EU:n metsästrategia ja kestävä metsänhoito – Vältetään kriteerien ja indikaattoreiden päällekkäisyyttä ja kestävä metsänhoidon kynnyksarvojen tai vaihteluvälien käyttöönottoa (9263/26) – Italian, Itävallan, Latvian, Ranskan, Ruotsin, Saksan, Slovenian ja Suomen tiedotusasia

Puheenjohtaja kävi lyhyesti läpi asiakirjan sisällön ja kertoi aloitteen saamasta tuesta.

Jäsenvaltioiden kannanotoissa kerrottiin tarkemmin aloitteen sisällöstä ja tarkoituksesta. FOREST EUROPE:n työ kestävä metsänhoidon kriteerien ja indikaattorien parissa sai tunnustusta ja tukea (ml. Suomi). Kannanotoissa painotettiin päällekkäisyyksien välttämisen tärkeyttä. Lisäindikaattoreita ja mahdollisia raja-arvoja on tarkoituksenmukaista laatia tarpeen mukaan kansallisella tasolla.

Suomi kertoi olevansa sitoutunut Forest Europe -prosessiin ja sen työhön kestävä metsänhoidon kriteerien ja indikaattorien parissa. Luonnonolosuhteet, metsien käyttöhistoria ja omistusrakenne EU:n jäsenvaltioissa vaihtelevat huomattavasti. EU-tason lisäindikaattorien, kynnyksarvojen tai vaihteluvälien asettaminen kestävä metsänhoitoa varten ei ole tarkoituksenmukaista. Tämän lisäksi EU-komission tulisi ottaa jäsenvaltioiden antama palaute huomioon myös EU:n metsästrategian 2030 väliarvioinnissa ja strategian toimeenpanossa. EU:n metsästrategiassa 2030 metsien talouskäyttö ei saanut riittävästi huomiota. Tällä hetkellä tulisi tukea paremmin esimerkiksi EU:n biotalousstrategian tavoitteita.

Jäsenvaltioiden kannanotoissa painotettiin myös subsidiariteettiperiaatteen merkitystä metsien ja metsänhoidon moninaisuuden takia. Myös sääntelyn yksinkertaistamisen ja hallinnollisen taakan vähentämisen merkitystä korostettiin muutamassa puheenvuorossa.

Komissaari Hansen kertoi metsänhoidon merkityksestä alkutuottajan näkökulmasta. Komissaari muistutti Eurostatin julkaisemista luvuista, mitkä osoittavat metsäpinta-alan olevan kasvussa EU:ssa. Komissaari kertoi myös EU:n sitoutumisesta FOREST EUROPE -prosessiin, mihin on luvassa myös taloudellista tukea. Komissaari mainitsi EU:n biotalousstrategian merkityksen, jossa vahvistetaan kestävä metsätalouden konseptia nimenomaan FOREST EUROPE -prosessin kautta.

Ympäristökomissaari Roswall kertoi, ettei komissio suunnittele uutta aloitetta liittyen indikaattoreihin. Kestävästi hoidetut metsät ovat tärkeitä biotalouden näkökulmasta ja vastuu niistä kuuluu jäsenvaltioille. EU toki tukee jäsenvaltioita olemassa olevin keinoin, ml. EU:n biotalousstrategian ja ennallistamisasetuksen toimeenpanon kautta. Jäsenvaltioiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Vastauksessa mainittiin myös, että jäsenvaltioiden antama palaute huomioidaan EU:n metsästrategian väliarvioinnin yhteydessä.

i. Metsätalouseläalan pääjohtajien kokous (Pafos, 27.–29. huhtikuuta 2026) (8859/26) – Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi metsäjohtajien kokouksesta, joka pidettiin huhtikuun lopussa Kyproksella. Kokouksessa keskusteltiin metsäpalojen aiheuttamista haasteista ekosysteemeille. Komission ja sidosryhmien edustajien ohella 23 jäsenvaltiota osallistui kokoukseen. Keskusteluissa todettiin, että ilmastomuutos lisää maastopalojen riskiä ja ennaltaehkäisy on entistäkin tärkeämpää myös alueilla, joilla ei aikaisemmin ole ollut suurta paloriskiä. Paloriskiä voidaan ehkäistä mm. kestävä metsänhoidon ja asianmukaisen hallinnon sekä eri tahojen yhteistyön avulla. Lisäksi maaseudun autioitumisen välttäminen ehkäisee paloriskiä kuten myös väestön tietoisuuden lisääminen. Tämän lisäksi painotettiin monitorointijärjestelmien tärkeyttä. Kyproksella käydyissä keskusteluissa nostettiin esille myös EU-rahoituksen tärkeä rooli maastopalojen ehkäisyssä.

Komission puheenvuorossa **ympäristökomissaari Roswall** nosti esiin ympäristönsuojelun ja ekosysteemien resilienssin vahvistamisen tärkeyden maastopalojen ennaltaehkäisemisessä. Puheenvuorossa käytiin läpi keskeiset osat hiljattain julkaistusta maastopaloja koskevasta tiedonannosta. Tämän lisäksi muistutettiin myös aikaisemmin keväällä julkaistusta komission ohjeistuksesta liittyen Natura 2000 -alueiden hoitoon ja ilmastomuutokseen.

j. Kehotus soveltaa yhteistä toimintatapaa, jotta voidaan puuttua kalaa syövästä saalistajista, erityisesti merimetsosta, aiheutuviin vaikutuksiin (9449/1/26 REV 1) – Tšekin tiedotusasia

Tšekin ministeri esitteli asian kertoen merimetsojen syövän merkittäviä määriä kalaa, mutta ongelmien hallinnointia on lähestytty tähän mennessä hajanaisesti. Tšekki painotti, että pelkkä ennaltaehkäisy ei riitä, vaan tarvitaan koordinoituja toimia. Suomi, Kroatia, Viro, Latvia, Puola, Romania, Slovakia ja Ruotsi olivat mukana aloitteessa.

Kroatia, Romania ja Latvia tukivat asiaa myös suullisesti. Romanian ministeri huomautti, että merimetsot syövät heillä enemmän kalaa, kuin mitä heidän kansallinen kalantuotantonsa tällä hetkellä on.

Ymmärrystä asialle osoittivat Kreikka, Saksa, Liettua, Italia, Itävalta, Ranska, Tanska ja Espanja. Nämä jäsenvaltiot toivoivat tasapainoisten ratkaisujen löytymistä ja yhteistyön tiivistämistä. Saksa kertoi, että heillä hyödynnetään poikkeuksia ja merimetsaa metsästetään tietyillä alueilla.

Ruotsi, Suomi ja Viro toivat selkeästi esille, että EU:n laajuinen hallinnointisuunnitelma on tehokas ainoastaan, jos metsästys sallitaan, eli merimetsa pitäisi lisätä lintudirektiivin liitteeseen II. Viro viittasi myös 10 jäsenvaltion ja 16 ministerin allekirjoittamaan kirjeeseen, jossa vaaditaan komissiota ryhtymään toimiin.

Alankomaat kannattivat yhteistyön tiivistämistä mutta vastustavat pakollista merimetsojen tappamista ja pitivät liian aikaisena merimetsan lisäämistä liitteeseen II.

Komissaari Roswall kertoi ymmärtävänsä, miksi asia on jälleen nostettu esille, ja vakuutti ottavansa asian vakavasti. Komissaari totesi merimetsan aiheuttavan paikallista haittaa. Komissio julkaisi maaliskuussa uudet ohjeet hallinnollisen taakan vähentämiseksi ja poikkeuskäytäntöjen sujuvoittamiseksi. Komissaari piti rajat ylittäviä toimia tärkeinä. Komissio toteuttaa uuden talvilaskennan 2027 tieteen vahvistamiseksi ja Flyway-lähestymistavan kehittämiseksi. Lisäksi FAO:n alaisuudessa tehdään töitä vahinkojen selvittämiseksi. AEWA:n alla voidaan sopia sitovammasta puitteistosta. Komissaari huomautti, että Itämerellä tulee kuitenkin työstää myös muita kalakantoihin kohdistuvia paineita, kuten ylikalastusta, luontokatoa ja saasteita. Komissio parhaillaan stressitestaa lainsäädäntöä ja kerää siitä palautetta.

Puheenjohtaja totesi neuvoston ottaneen tiedoksi Tšekin tiedotusasian.

Suomen edustajat

ministeri Essayah, ea Mattila, Kahilampi MMM; Hirvonen, Kallio, Valonen, Uusivirta, Siljama, Hörman, Ratasvuori EUE; Fant VNK

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite